

Mõningat saarlastest Torontos.

**Johannes Pahapill,
Saarlaste Ühing Torontos esimees.
Saaremaa Muuseumis 23. Juulil, 2008**

Lühiülevaade ettekandest

- ❑ veidi statistikat saarlaste paiknevusest ja tööaladest Kanadas;
- ❑ üle poolesaja aasta eesti ühiskondlikku tegevust Torontos – mõned näited;
- ❑ saarlaste panusest eestluse alalhoius vöõrsil;
- ❑ Toronto saarlaste abistav käsi kodusaarele;
- ❑ ühingu tulevik – mõtteid diskussiooniks!

Saarlaste paiknevus Kanadas

Ref: Antoni Truuvert, "SAARLASED VABAS MAAILMAS", 1984, lhk. 128.

Tabel 1

Saadud andmete alusel

Toronto	930
Sault. Ste. Marie	79
Vancouver	52
Sudbury	21
Kokku	1082

Tabel 2

Oletuste alusel – umbes!

Toronto ja ümbrus	2500
Mujal Ontarios	150
Montreal	50
Atlandi Provintsid	50
Vancouver	150
Mujal Kanadas	100
Kokku	3000

Saarlaste Tööladest Kanadas

Ref: Antoni Truuvert, "SAARLASED VABAS MAAILMAS", 1984, lhk. 129-130.

Allpool antu on koostatud kokkuvõtte ettekande esitaja poolt kuue-osalisest tabelist ülalmainitud raamatus.

	Suur-Toronto	Sault Ste. Marie	Vancouver ja ümbrus	Sudbury ümbrus	Kokku üle Kanada
Kõrgharidusega	123	1	5	1	130
Teenistujad	177	9	9	-	195
Kutseharidusega erialadel	97	6	-	2	105
Ettevõtjad	131	7	18	1	157
Töölised	227	31	8	13	279
Õpilased, k.a. üliõpilased	50	-	7	2	59
Kodused	125	25	5	2	157
Kokku	930	79	52	21	1082

54 aastat saarlust / eestlust Torontos – mis see oli / on?

- Pagulaseestlase pühaks ülesandeks aastakümneid, mil kodumaad valitses okupatsioonivõim, oli eestluse omapära ja kultuuri alalhoid võõrsil – asutati vajalikud organisatsioonid, ehitati kultuurikeskused ja kirikud; loodi täienduskoolid, laste suvekodud ja skautlike noorte laagripaigad; toimusid kohalikud, piirkondlikud ja ülemaailmsed eestlaste kokkutulekud – **tekkis globaalne eestlus!**
- Saarlaste Ühing Torontos (SÜT) asutati 18. Märtsil 1956 – asutamislugu aga algab küünlapäevapeoga 1954!

Toronto saarlaste panusest eestluse alalhoius (1)

- legendaarne Toronto saarlane võõrsil suurkokkutulekute mõtte algataja ja eestvedaja – regionaalsed suvepäevad, killamängud, ülemaailmsed ESTO-d; nende ettevõtmiste majandusguru samuti saarlane;
- kaks ettenägelikku saarlast Toronto Eesti Maja asutamiprojekti “sügavunest” äratajad ja taas-elustajad – maja sai ostetud ja tublisti ümberehitatud!
- Toronto saarlane suurehitise “Tartu College” üks asutajaid liikmeid ja ettevõtte (*oma vabast ajast, tasuta!*) esimene majandusjuht.

Tartu College

- Tartu College (TC), eestlaskonna poolt ehitatud 18-korruseline tudengielamu kompleks Toronto Ülikooli otseses läheduses; ettevõtte on isemajandav ja tulutoov;
- esimene korrus – 1000 ruutmeetrit – tasuta eesti akadeemilise kogukonna kasutuses; teisel ajaleht Eesti Elu töö ja tegevus.

Toronto saarlaste panusest eestluse alalhoius (2)

- ❑ tuntud saarlane kaua-aegne Toronto eesti täienduskoolide juhataja;
- ❑ kaks noort saarlast eesti skautliku tegevuse Kanadas juhendajad, ka “Scouts Canada” poolt kõrgelt tunnustatud skaudijuhid;
- ❑ kaks andekat saarlast oma kunstiloominguga paljude kaasmaalaste kodusid kaunistamas;
- ❑ SÜT liikmete panus Toronto Eesti Maja renoveerimisel ja ümberehitamisel.

Toronto saarlaste abist taas- vabanenud kodusaarele.

- ❑ majanduslik abi ja toetused erinevatele ettevõtmistele / asutustele / organisatsioonidele kodusaarel;
- ❑ vajalikku erivarustust Kuressaare haiglale;
- ❑ väärtuslik muusikateraapia seadeldis puuetega laste hooldekodule Kuressaares;
- ❑ tubli rahaline toetus kuuele Kärla valla talunikule ühise põllutöötraktori ostuks – pool summast kink talunikele, teise poole eest paar-kolm aastat talunikelt tasuta põllusaadusi Kuressaare lastehaiglale;

Mõtteid seoses SÜT tulevikuga...

- ❑ ... kodumaa ja kodusaar on taas vabad; paljud senistest tublidest aatelistest ühingu töötegitajatest on juba manalateel – ränd selles suunas kestab!
- ❑ võõrsil-sündinuil puudub emotsionaalne side vanavanemate sünnimaaga, aga tunnevad huvi oma juurte vastu;
- ❑ tegutseme seni kaua, kui on liikmeid, kes on valmis ühingu tegevuses juhtivalt osalema;
- ❑ vast ehk on kommentaare, ettepanekuid!?